9. ročník medziodborového seminára

KABINET AUDIOVIZUÁLNYCH DIVADELNÝCH UMENÍ

24. – 26. október 2022

VŠMU – KINOSÁLY BARCO A KLAP

Kontinuita režijného majstrovstva

Pärnu

Sklad

Kráľ

Milí priaznivci KADU,

od vzniku nášho medziodborového vzdelávacieho seminára KADU (2014) je jeho cieľom netradičná forma umeleckého vzdelávania a budovanie kritického myslenia prostredníctvom dialógu umelcov, tvorcov, študentov, divákov a odborníkov na zvolenú tému. Každoročne sa usilujeme o synergiu medzi umeniami, medzi teóriou a praxou. Vytvárame projekt zážitkového vzdelávania, ktorý zasadzujeme do kontextu aktuálnych situácií a tém, ktoré rezonujú v spoločnosti. Nie je tomu inak ani tento rok.

9. ročník medziodborového semináru KADU venujeme **kontinuite režijného majstrovstva**, konkrétne dvom výrazným osobnostiam slovenskej – predovšetkým filmovej a televíznej tvorby – Stanislavovi Párnickému a jeho „žiakovi" Martinovi Šulíkovi, ktorého životné jubileum (60 rokov) si chceme pripomenúť aj touto formou. Obidvaja dlhé roky pôsobili ako pedagógovia režijnej tvorby na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU v Bratislave a spoločne začali pripravovať aj knihu rozhovorov o podstate réžie a potrebe osvojiť si ju nielen pomocou asistentskej praxe, no najmä vďaka celoživotnému záujmu o spoločenské kontexty a humanitné štúdium.

Profesia režiséra sa pre obe tieto osobnosti stala špecifickým spôsobom premýšľania prostredníctvom obrazov, pomocou modelov ľudskej existencie. Predkladajú publiku veľmi osobnú skladačku útržkov reality, budujú medzi nimi nové vzťahy a cez prežitú emóciu sú schopní sprostredkovať divákovi nové, o to silnejšie poznanie. Akcentujeme tesné prepojenie filmovej, televíznej i divadelnej réžie na naše súčasné bytie a jeho etický rozmer.

Masterclass Martina Šulíka, ako aj vzájomný dialóg oboch režisérov prinesie zaujímavé názory oboch filmárov na profesiu režiséra, na vzťah učiteľ – žiak, ako aj odpovede na často nevyslovené otázky o spoločenskej zodpovednosti tvorcov. Ponúknu nám zároveň prepojenie pojmov filmová, televízna a divadelná réžia a predstavia nám ďalšie osobnosti, ktoré sa vo svojich knihách a čítankách réžiou podrobne zaoberali.

Prednášku o tvorbe obidvoch režisérov i s presahom do európskej kinematografie pripravila popredná filmová publicistka Viera Langerová. Panelovú diskusiu s režisérmi Stanislavom Párnickým, Martinom Šulíkom, Petrom Kerekesom bude viesť dramaturgička a scenáristka Zuzana Gindl–Tatárová.

Súčasťou seminára budú projekcie vybraných profilových filmov Stanislava Párnického a Martina Šulíka. Slovenský filmový ústav ako hlavný partner projektu poskytol okrem iného bezodplatne aj práva na projekcie filmov, ku ktorým vykonáva práva výrobcu, fotografie i edičné produkty – DVD a publikácie pre hostí a účastníkov semináru.

Ako zahraničný hosť seminára sa predstaví litovský režisér Audrius Stonys, ktorý uvedie projekciu svojho filmu *Bridges of Time* o významných režiséroch Baltickej novej vlny, avantgardných filmároch z Estónska, Lotyšska a Litvy v 60–tych rokoch minulého storočia, z ktorých mnohí boli jeho vlastnými pedagógmi.

Zo seminára realizujeme audiovizuálny záznam, ktorý bude ďalej slúžiť ako vzdelávací materiál nielen pre študentov VŠMU, ale aj pre ďalšie filmové školy na Slovensku. Realizácia AVD záznamu seminára a poskytnutie priestoru na jeho realizáciu je vstupom FTF VŠMU ako partnera projektu.

Želáme Vám všetkým inšpirujúce stretnutia s výnimočnými tvorcami a ich tvorbou.

Team KADU

24. 10. pondelok 16:30

KINOSÁLA BARCO FTF VŠMU

Otvorenie

ZUZANA GINDL–TATÁROVÁ

Zuzana Gindl–Tatárová

dramaturgička, scenáristka, pedagogička a filmová publicistka, zástupkyňa Slovenska v Rade Eurimages

Vyštudovala filmovú a televíznu scenáristiku a dramaturgiu na pražskej FAMU. Autorsky a dramaturgicky spolupracovala na viacerých významných celovečerných slovenských filmoch a spolupracovala s poprednými slovenskými filmovými režisérmi ako Štefan Uher, Juraj Jakubisko, Vlado Balco, Dušan Trančík, Stanislav Párnický a Martin Šulík. Na FTF VŠMU pôsobila od jej založenia v roku 1990 do septembra 2019. Dve desaťročia viedla celý rad prednáškových cyklov a workshopov na zahraničných univerzitách a akadémiách, rok pôsobila na Newyorskej univerzite. Externe prednášala na Univerzite Tomáša Baťu v Zlíne, ako aj na Fakulte žurnalistiky Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V roku 2014 získala významné medzinárodné ocenenie CILECT Teaching Award za vynikajúcu pedagogickú činnosť v oblasti filmu, televízie a médií. Zuzana Gindl–Tatárová je taktiež autorkou knižných publikácii *Umelecké filmové dielo a komercia z hľadiska praktickej dramaturgie* (2000), *Holly–woodoo: filmové ilúzie podľa zaručených receptov* (2001), *Praktická dramaturgia* (2005, 2008, 2015), ktorá vyšla vo viacerých jazykoch; ako aj odborných štúdií a esejí v slovenských a zahraničných filmových periodikách. Ako prezidentka Slovenskej filmovej a televíznej akadémie založila v roku 2004 národnú filmovú cenu Slnko v sieti. Niekoľko rokov pracovala ako členka exekutívy medzinárodnej organizácie európskych filmových škôl CILECT–Geect. Bola aj predsedníčkou Rady Audiovizuálneho fondu a pôsobila ako expert európskeho programu na podporu kinematografie a audiovízie MEDIA. Od roku 2005 je zástupkyňou Slovenska v Rade Eurimages, od roku 2021 bola opäť vymenovaná do Rady AVF. Odbornou garantkou seminárov KADU je od jeho vzniku.

stream FB KADU
a FB FTF VŠMU

24. 10. pondelok 16:35

KINOSÁLA BARCO FTF VŠMU

Prednáška VIERY LANGEROVEJ

KONTINUITA REŽIJNÉHO MAJSTROVSTVA

Známa publicistka a filmová vedkyňa Viera Langerová si v kontextoch témy seminára pripravila prednášku o tvorbe režisérov Stanislava Párnického a Martina Šulíka, nielen o ich vzťahu pedagóg – študent, ale i tvorivých postupoch, prienikoch, odlišnostiach. Prednáška sa zaoberá kontinuitou aj v širších súvislostiach, poukáže na ďalšie príklady odovzdávania režijného majstrovstva, ktoré poznáme z nedávnej histórie kinematografie.

Viera Langerová — **filmová vedkyňa, publicistka a pedagogička**

Vyštudovala filmovú a divadelnú vedu na VŠMU v Bratislave, postgraduálne kulturológiu na Karlovej Univerzite v Prahe a interkultúrnu komunikáciu na Business School v Talline (Estónsko). Pracovala ako redaktorka vo filmových a divadelných periodikách – *Film a divadlo*, *Dialóg*, *Slovenské pohľady*. Prednášala filmové predmety na Baltic Film and Media School a Tallinskej univerzite v Estónsku, Divadelnú antropológiu na VŠMU v Bratislave a v súčasnosti prednáša na FAMU v Prahe. Žila desať rokov v Ázii a venuje sa ázijskému filmu. Je autorkou kníh *Filmový zemepis: kontinentálna Čína, Hongkong a Taiwan* (SFÚ, 2010) a *Urdu, parda, burka. Pět let v Pákistánu* (Lidové noviny, 2011). Pracuje ako filmová kurátorka, podieľala sa na príprave retrospektívy kazašských filmov (1999) a prehliadke kurdských filmov (2012) pre MFF Karlove Vary. Je zostavovateľkou sekcie Susedia Online na Art Film Feste v Košiciach.

stream FB KADU
a FB FTF VŠMU

24. 10. pondelok 18:00

KINOSÁLA BARCO FTF VŠMU

PROJEKCIA TELEVÍZNEHO FILMU

Celý svet nad hlavou

(r. Stanislav Párnický, 1983, 95 min.)

Úvod: Zuzana Gindl–Tatárová

Nadaný vzpierač ťažkej váhy Mateja Gongola bojuje nielen o víťazstvá a športové trofeje, ale aj so športovými funkcionármi. Jeho zápas od neho vyžaduje nielen fyzickú, ale najmä morálnu kondíciu. Ako najväčšie víťazstvo a životnú trofej chápe suverenitu svojej osobnosti. Autorom námetu a scenára je publicista a scenárista Eugen Gindl, ktorý svet športu dokonale poznal. V jeho tvorbe sa dajú nájsť viaceré známe filmové, televízne, ale aj rozhlasové príbehy z toto prostredia. Na filme so Stanislavom Párnickým spolupracovali aj kameraman Michael Gahut, strihač Alois Fišárek a scénograf Viliam Gruska, hudbu zložil Tomáš Berka. Vo filme hrajú Petr Švec, Milan Forman, Milada Rajzíková, Zuzana Frenglová, Jiří Krampol, Andrej Hryc a ďalší.

Stanislav Párnický

filmový, divadelný a televízny režisér, scenárista a pedagóg

Vyštudoval divadelnú réžiu na VŠMU v Bratislave. Už počas štúdia zaujal divadelnými inscenáciami, ktoré získali ceny na festivaloch v zahraničí a pracoval ako režisér Divadla SNP v Martine. V 70. rokoch začal spolupracovať s Československou televíziou Bratislava a ako hosťujúci režisér aj so Slovenským národným divadlom, Poetickým súborom Novej scény a Divadlom Andreja Bagara v Nitre. V Hlavnej redakcii literárno–dramatických programov nakrútil viaceré televízne inscenácie a filmy. Neskôr pre televíziu natáčal aj dokumentárne cykly a seriály. V roku 1985 debutoval hraným filmom pre kiná *Kára plná bolesti* – psychologickou drámou, ktorej dej je situovaný do prostredia slovenskej dediny počas 2. svetovej vojny. Podľa rovnomenného románu Ladislava Balleka nakrútil film *Južná pošta* (1987) a podľa námetu a scenára herečky Milky Zimkovej film *...kone na betóne* (1995), ktorý rozvíja osudy ústrednej ženskej postavy zo snímky Štefana Uhra *Pásla kone na betóne* (1982). Stanislav Párnický pôsobil od roku 1977 – 2022 ako pedagóg VŠMU v Bratislave, kde získal docentúru aj profesúru, bol prorektorom pre rozvoj, vedúcim katedry filmovej a televíznej réžie a dve funkčné obdobia pôsobil aj ako dekan Filmovej a televíznej fakulty.

24. 10. pondelok 20:30

KINOSÁLA BARCO FTF VŠMU

PROJEKCIA
TELEVÍZNEHO FILMU

Rozprávky z Hollywoodu

(**r. Stanislav Párnický, 1992, 92 min.**)

Úvod:
Viera Langerová

Televízna adaptácia drámy britského autora Christophera Hamptona, ktorá zobrazuje osudy európskych umelcov nútených emigrovať počas 2. svetovej vojny. Ich cesta za hollywoodskym snom je trpkým príbehom o ľuďoch, ktorí sa pokúšajú nájsť svoje miesto v exile. Autentické osudy známych literárnych osobností sa vo filme prelínajú s fikciou. Tú reprezentuje cesta spisovateľa Ödöna von Horvatha, ktorého odchod do Ameriky zastavila náhle smrť. Film ukazuje, čo by nasledovalo, keby sa mu útek podaril. Kameramanom filmu bol Vladimír Holloš a hrajú v ňom Emil Horváth ml., Zdena Studenková, Marta Sládečková, Andrej Mojžiš, Martin Huba, Stano Dančiak a ďalší.

25. 10. utorok

17:00

KINOSÁLA BARCO FTF VŠMU

PROJEKCIA
FILMU

Neha

Úvod:
Zuzana Gindl–Tatárová

(r. Martin Šulík, 1991, 104 min.)

Dvadsaťročný Šimon odchádza z rodičovského domu, aby našiel sám seba. Stretne však manželský pár, ktorí ho vtiahne do svojho komplikovaného vzťahu. Príbeh milostného trojuholníka je celovečerným hraným debutom režiséra Martina Šulíka. Scenár napísal so scenáristom Ondrejom Šulajom v dramaturgii Zuzany Gindl–Tatárovej. Na Festivale českých a slovenských filmov v Bratislave získal cenu za najlepší debut, ocenili aj kameru Martina Štrbu a hudbu, ktorú zložil Vladimír Godár. Do hereckých úloh Šulík obsadil Gejzu Benkö, vtedy ešte študenta herectva na VŠMU, maďarského herca Györgya Cserhalmiho a poľskú herečku Mariu Pakulnis. V roku 1999 bol film v ankete členov Slovenskej filmovej a televízne akadémie zaradený medzi desať najhodnotnejších slovenských filmov deväťdesiatych rokov. Film digitálne reštauroval Slovenský filmový ústav.

25. 10. utorok 19:30

KINOSÁLA BARCO FTF VŠMU

PROJEKCIA FILMU

Bridges of Time

Rozhovor s režisérom A. Stonysom viedie Zuzana Gindl–Tatárová, simultánne tlmočenie

(r. Audrius Stonys, Kristine Briede, 2018, 78 min.)

Dokumentárna esej *Bridges of Time* litovského dokumentaristu Audriusa Stonysa a lotyšskej filmárky Kristine Briede prináša príbeh o jedinečnom fenoméne v dejinách kinematografie – pobaltskej škole poetického dokumentu a jej tvorcoch. Filmoví básnici z Litvy, Lotyšska a Estónska v 60. rokoch prelomili dogmu propagandistických dokumentov nakrúcaných vo vtedajšom Sovietskom zväze, ktorého boli vtedy Litva, Lotyšsko a Estónsko súčasťou. Išlo o filmy režisérov Herz Frank, Uldis Brauns, Ivars Seleckis, Mark Soosaar, Andres Sööt, Robertas Verba, Henrikas Šablevičius a Aivars Freimanis, ktoré spájal okrem odmietania jazyka propagandy aj silný metaforický a asociatívny spôsob rozprávania. Ten je príznačný aj pre film *Bridges of Time*, ktorý sa stal akousi filmovou poémou o filmových básnikoch.

Audrius Stonys

litovský dokumentarista a producent

je jedným z najvýraznejších litovských režisérov. Filmovej tvorbe sa začal venovať ešte v posledných rokoch éry Sovietskeho zväzu. Venuje sa otázkam slobody, ktorá je podľa neho dôležitejšia než akékoľvek estetické kritérium. Dokument sa podľa neho nezrodil z túžby informovať, ale naopak, z údivu, z objavu možnosti zastaviť čas a zamyslenia sa nad svetom. Jeho film *Earth of the Blind* (1992) získal cenu Európskej filmovej akadémie za najlepší dokument. Litovskú národnú cenu získal jeho film *Sama* (2001). Film *Ramin* (2011) vybrali ako litovského kandidáta na Oscara za najlepší cudzojazyčný film. Stonys je členom Európskej filmovej akadémie a Európskej dokumentárnej siete. Prednášky a masterclassy realizuje po celom svete.

stream FB KADU a FB FTF VŠMU

26. 10. streda

16:30

KINOSÁLA BARCO FTF VŠMU

Masterclass

REŽISÉRA MARTINA ŠULÍKA

stream FB KADU
a FB FTF VŠMU

Martin Šulík

filmový režisér, scenárista, herec, výtvarník a pedagóg

Jedna z najvýraznejších osobností slovenského filmu 90. rokov. Vyrastal v hereckom prostredí a sám účinkoval v divadle aj vo filme. Napríklad v Balcovom debute *Uhol pohľadu*, a aj v *Káre plnej bolesti* (1985), ktorú natočil Stanislav Párnický, jeho pedagóg na FTF VŠMU v Bratislave. Šulík ju absolvoval stredometrážnym filmom *Staccato* (1986) oceneným na mnohých festivaloch. Jeho tvorba sa vyznačuje poeticko–symbolickým ladením, nostalgickou atmosférou, existenciálnym rozmerom a epizodickou štruktúrou. Takmer na všetkých dielach, ktoré vytvoril – hlavne celovečerných hraných filmoch – spolupracoval so stálym tvorivým tímom (scenáristi Ondrej Šulaj a Marek Leščák, kameraman Martin Štrba, výtvarník František Lipták a skladateľ Vladimír Godár). Debutoval filmom *Neha* (1991). Potom nasledovali *Všetko čo mám rád* (1992), *Záhrada* (1995) ovenčená celým radom ocenení a *Orbis Pictus* (1997). So spisovateľom a scenáristom Dušanom Dušekom realizoval film *Krajinka* (2000) a so scenáristom Marekom Leščákom česko–slovenský koprodukčný film *Slnečný štát* (2005), ktorý získal šesť národných filmových cien Slnko v sieti. Oceňované boli aj jeho ďalšie filmy *Cigán* (2011), *Tlmočník* (2018) a naposledy *Muž so zajačími ušami* (2020). Nakrútil aj niekoľko úspešných dokumentov, na ktorých spolupracoval s filmovým historikom Jánom Lukešom, ako *Klíč k určovaní trpaslíků aneb Poslední cesta Lemuela Gullivera* (2002) o živote českého režiséra Pavla Juráčka, a dokumentárne cykly *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna* (2010) a *Československý filmový zázrak* (2014). V tejto súvislosti treba spomenúť aj seriály *Zlaté šesťdesiate* (2009 – 2015) a *Celuloid country* (2011) o slovenskom dokumente. V samostatných dokumentárnych portrétoch venoval svoju pozornosť osobnostiam z prostredia umenia a filmu, ako sú režiséri Martin Slivka alebo Juraj Jakubisko, scénograf Viliam Gruska, kostýmový výtvarník Milan Čorba alebo mím Milan Sládek. Šulík sa venuje aj divadelnej réžii a výtvarnému umeniu. Od roku 1994 pôsobí ako pedagóg na FTF VŠMU v Bratislave na katedre filmovej a televíznej réžie.

26. 10. streda

18:00

KINOSÁLA BARCO FTF VŠMU

Panelovej diskusie sa zúčastní režisér Stanislav Párnický a dvaja jeho bývalí študenti, Martin Šulík a Peter Kerekes. Každému z nich Párnický vytvoril špeciálny priestor na rozvíjanie ich talentu, ktorý vyhovoval ich osobnostnému naturelu, každý bol vedený iným spôsobom, pričom obaja sa stali vo svojom majstrovstve úspešní na medzinárodnej úrovni. Panelovku bude moderovať Zuzana Gindl–Tatárová, ktorá so Stanislavom Párnickým a Martinom Šulíkom dramaturgicky spolupracovala na ich prvých kolibských filmoch.

Panelová diskusia:

KONTINUITA REŽIJNÉHO MAJSTROVSTVA

Hostia: Martin Šulík, Stanislav Párnický, Peter Kerekes

Moderuje: Zuzana Gindl–Tatárová

Peter Kerekes — **filmový režisér, scenárista, producent a pedagóg**

Je absolventom hranej réžie FTF VŠMU v Bratislave, ale venuje sa predovšetkým dokumentárnej tvorbe, ktorou zaujal už ako študent, diplomový film Ladomírske morytáty a legendy vyhral Grand Prix Monte Carlo. Jeho celovečerným debutom sa stal dokument *66 sezón* (2003), ktorý ocenili v Syrakúzach (USA), na Mediawave v Maďarsku a v Jihlave ako najlepší stredoeurópsky film. Nomináciu na cenu pre najlepší dokument na Európskych filmových cenách získal jeho ďalší film *Ako sa varia dejiny* (2008). Na Berlinale a v Karlových Varoch ocenili dokument *Zamatoví teroristi* (2013), ktorý natočil s Pavlom Pekarčíkom a Ivanom Ostrochovským. Po nich nasledoval dokument *BATAstories* (2019). Minulý rok debutoval dlhometrážnym hraným filmom *Cenzorka*. Nakrútil ho v ukrajinskej väznici v Odese, v ktorej sú za vážne kriminálne činy väznené ženy – matky. Film mal svetovú premiéru v Benátkach v súťaži Orrizonti, kde Kerekes získal spolu s Ivanom Ostrochovským cenu za najlepší scenár. Ako producent a koproducent je Peter Kerekes podpísaný pod viaceré úspešné dokumentárne televízne projekty, aj pod filmy kolegov dokumentaristov. Z ostatných je to napríklad *Fragile Memory* (2022) Igora Ivanka. Ako pedagóg pôsobí v Ateliéri réžie dokumentárnej tvorby na FTF VŠMU aj na DocNomads – joint masters v Budapešti.

stream FB KADU
a FB FTF VŠMU

26. 10. streda 20:30

KINO KLAP FTF VŠMU

PROJEKCIA FILMU

Záhrada

Úvod:
Zuzana Gindl–Tatárová
a Martin Šulík

(r. Martin Šulík, 1995, 95 min.)

Ústrednou postavou filmu je tridsiatnik Jakub, ktorý je nespokojný so svojím životom – nerozumie si s otcom, nenapĺňa ho učiteľské povolanie, ani vzťah s vydatou ženou. Uteká z mesta do starého domu po dedovi, ktorý má pripraviť na predaj, aby si mohol kúpiť byt a odsťahovať sa od otca. Starý dom obklopený veľkou záhradou si ho však postupne získa svojim magickým, silne personifikovaným čarom. Jakub tam nachádza pokoj, a napokon aj svoje miesto. Film plný symbolických odkazov rozpráva o pocitoch človeka, ktorý si potrebuje nanovo definovať hodnoty a vzťahy, o návrate ku koreňom a k podstate bytia. Na filme sa podieľali scenáristi Marek Leščák a Ondrej Šulaj, kameraman Martin Štrba, architekt František Lipták a hudobný skladateľ Vladimír Godár. Producentom filmu je Rudolf Biermann. V hlavných úlohách účinkujú Roman Luknár, Marián Labuda, Jana Švandová a Zuzana Šulajová. Film získal päť Českých levov, českú Cenu filmových kritikov aj Cenu slovenskej filmovej kritiky a sošku Igrica. V roku 1995 sa stal veľkou filmárskou udalosťou. Film bol v roku 2022 digitálne reštaurovaný v Slovenskom filmovom ústave.

KABINET AUDIOVIZUÁLNYCH DIVADELNÝCH UMENÍ

Realizačný tím

Autorka projektu: Marta Maťová
Odborná garantka a autorka seminára: Zuzana Gindl–Tatárová
Manažment projektu: Marta Šuleková
Vizuál a grafické zalomenie: Martin Mistrík
Bulletin zostavili: Jaroslava Jelchová a Marta Šuleková
Audiovizuálny záznam: Vladimír Slaninka
Technická podpora: Michal Kondrla

z verejných zdrojov podporil

AUDIOVIZUÁLNY FOND

partneri

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM INSTITUTE

FTF
FILMOVÁ A TELEVÍZNA FAKULTA VŠMU

mediálni partneri

KINO LUMIÈRE

film.sk

MOJA kultúra